

Årsberetning 2023

Ind med
fællesskabet

- ud med
forurenerne

NOAH



Indhold

Bestyrelsens forord

Madsuverænitet: Bevar risikovurdering og mærkningskrav på gmo'er

Økonomisk retfærdighed: Virksomheders samfundsansvar

Madsuverænitet: Jordbruget som fællesskaber

International solidaritet: Sojaødelæggelser i Paraguay

Havmiljø: Dokumentation af ødelæggelserne

Grøn dannelse: Naturskole for alle

Klimaretfærdighed: CCS: ude af øje - ude af sind

Succeser

Det skete også i 2023

NOAHs rækkevidde 2023

Økonomi og støtte

Udgivelser 2023

Kolofon



side 4

side 5

side 6

side 7

side 8

side 9

side 10

side 11

side 12

side 14

side 18

side 19

side 20

side 21

Bestyrelsens forord

Minelovgivning i Grønland ... miljøtilstanden i danske farvande ... regulering i EU af nye GMO'er og kritiske råstoffer ... international solidaritet - især med Colombia og Palæstina ... det industrialiserede landbrug og Danske Banks finansiering af det ... planerne om CO2-lossepladser i undergrunden under land og hav ... bilfabrikanter greenwashing... falske klimaløsninger som brint og PtX ... lobbyismen for den fossile industri og atomkraftindustrien på klimatopmøderne.

Det var blot nogle af de emner, NOAH satte på dagsordenen i 2023 og altså fortsatte med i kampen mod miljøforringelsen og imod dem, der tjener på at ødelægge det fælles miljø. Disse interesser har lært at camouflere sig med greenwashing, og de har langt størsteparten af de over 30.000 lobbyister i Bruxelles i deres brød foruden lobbyister i hovedstæder, regioner og kommuner.

Ligesom tobaksindustrien med succes bedrev sin lobbyvirksomhed i EU og i USA i årtier, har især olieindustrien ført kampagner for at så tvivl om videnskabens påvisning af de menneskeskabte klimaforandringer. Det gjorde de på trods af, at deres egne forskere var nogle af de første til at forstå konsekvenserne af CO2-udledningerne.

Og ligesom tobaksindustrien har slået sig på e-cigaretter og markedsfører dem som mindre skadelige end rigtige cigaretter, har især olie- og gasselskaberne igen sat fuld kraft på markedsføringen af CCS som en god klimaløsning, der kan redde deres forretningsmodel. Det var helt tydeligt ved COP 28 i Dubai, og det er blevet helt tydeligt i Danmark, hvor Folketinget og de seneste to regeringer har bundet sig til at støtte CO2-lagring med 38 milliarder kroner.

Hvad der gælder disse industrier, er også gældende for andre sektorer, der har betydning for vores sundhed, velfærd og miljø: det industrialiserede landbrug og fiskeri, big tech, kemisk industri, medicinal-, bil- og våbenindustri.

Lobbyismen og det tilhørende fænomen, der på engelsk kaldes 'revolving doors', giver industrierne en systemisk fordel, som trives i det skjulte. Der er tale om kapitalstærke selskaber, som kæmper med alt, hvad de har, for at beskytte deres interesser - 'om så Jorden skal gå under.'

Natur-, miljø-, klima- og menneskerettighedsorganisationer har ikke penge og lobbykraft i nær samme stil. Vores muligheder er solidaritet, samarbejde, viden, oplysning og argumentation - og folkelige bevægelser.

Og vi må se at blive flere og stærkere - også økonomisk, for dem, vi er oppe imod har ikke kun dybe lommer - de er også utrolig godt organiseret.



MADSUVERÆNITET

Bevar risikovurdering og mærkningskrav på GMO'er

NOAH har i mange årtier været med i kampen mod indførelse af GMO-fødevarer. Vi var med i 1990'erne, da den første generation af GMO'er blev lanceret og forsøgt implementeret af landbrugsindustrien. Vi er også med i dag, hvor vi forsøger at forhindre, at den nye generation af GMO-fødevarer bliver lanceret og implementeret i Europa, men denne gang handler presset for GMO-landbrug ikke blot om, hvorvidt vi skal gå den vej i landbruget, men om, hvad de nye GMO-fødevarer skal kaldes. Presset for GMO-landbrug og GMO-fødevarereproduktion kommer nu både fra den konventionelle landbrugssektor og fra bioteknologisektoren i Danmark, som tilsammen udgør en ekstrem magtelite. De har tilkæmpet sig narrativet om, at man kan sidestille de nye GMO'er med "naturen selv" og/eller konventionelle forædlingsmetoder. Det betyder, at GMO har fået navneforandring. Nu hedder det NGT. Men de nye GMO'er er GMO

på linje med de gamle GMO'er, hvilket er juridisk fastsat ad to omgange ved EU-Domstolen. NOAH samarbejder med over 100 organisationer i Europa og i Danmark for at undgå, at de nye GMO'er bliver deregulerede fra Udsætningsdirektivet, som er det, fortalerne for GMO-fødevarer har lobbyet intenst for. Deregulering indebærer, at de nye GMO'er hverken skal risikovurderes, mærkes som GMO eller være sporbare fra jord til bord i fremtiden, hvis EU-kommissionens lovforslag vedtages.

I 2023 var NOAH med til at skabe et nyt netværk i Danmark med 11 andre gode, stærke NGO-organisationer i "Netværk for risikovurdering og mærkning af GMO". Vi har afholdt en kampagne og en konference med det formål at undgå deregulering af nye GMO'er. I kampagnen indgår en underskriftsindsamling og Go-Card-postkort i hele landet.



ØKONOMISK RETFÆRDIGHED:

virksomheders samfundsansvar

Med EU's kommende direktiv om virksomheders due diligence og bæredygtighed (CSDDD) skal europæiske virksomheder arbejde for, at deres værdikæder er fri for krænkelse af miljøstandarder, arbejdstager- og menneskerettigheder og lever op til Parisaftalen. Lovrammen er lige nu i den endelige forhandlingsfase.

Efter mange års arbejde står loven nu til at blive til virkelighed, hvilket vi satte fokus på med en konference i november med internationale og nationale talere samt politikere. Konferencen gav indblik i, hvad vi kan forvente os af direktivet, og der blev diskuteret muligheder og begrænsninger med perspektivering til OECD's opdaterede retningslinjer for multinationale virksomheder for at undersøge, hvad der bør tages med i en dansk handlingsplan for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Konferencen brugte råstofelskabet Glencore som afsæt, en verdensomspændende virksomhed, der både har danske aftagere og investorer. Børte mennesker - og eksperter - fra Colombia fortalte om de menneskelige og miljømæssige konsekvenser af Glencores minedrift i landet og om, hvordan en gennemgribende due diligence-praksis kan betyde en afgørende forskel for dem.



MADSUVERÆNTET

Jordbruget som fællesskaber

CSA står for Community Supported Agriculture (fællesskabsbaseret jordbrug) og er en model, som kan være med til at forandre fødevarer- og landbrugssystemet indefra. Ideen bag CSA er, at forbrugere køber en andel af en sæson til jordbrugerne og betaler på forhånd for deres del. Det giver jordbrugerne mulighed for at sikre deres økonomi for året, planlægge deres produktion og have direkte salg i stedet for at skulle sælge til supermarkederne. På den måde bliver forbrugere også mere engagerede i produktionen, kan komme og give en hånd med på gården og få en bedre idé om, hvad der foregår bag fødevarerproduktionen. Denne tættere forbindelse mellem bønder og kunder er en måde at dele omkostninger og ansvar på, for eksempel resultaterne af et ændret klima med tørke og regnfulde perioder, og det stiller spørgsmålet: Ved vi, hvem der producerer vores mad, og hvordan kan vi engagere os i dem?

I 2023 besøgte NOAH landbrugsskoler, jordbrugere og lokalsamfund for at informere om CSA-konceptet og sprede budskabet. Vi mødte fremtidige jordbrugere fra Kalø Økologisk Landbrugsskole og diskuterede, hvordan denne model kan være en løsning til at sikre deres økonomi. Vi mødte også lokalsamfund for at hjælpe dem med at skabe tættere forbindelser til deres lokale fødevarerproducenter.

Fra Aarhus til Kerteminde, forbi Holbæk og København arrangerede vi forskellige gårdbesøg og møder og lancerede en hjemmeside, der viser de forskellige danske gårde, der tilbyder CSA.



INTERNATIONAL SOLIDARITET

sojædelæggelser i Paraguay

Når vi importerer store mængder soja for at fodre vores 30 millioner danske svin, bidrager vi både til intensiv skovrydning af Amazonas og voldelige fordrivelser af lokalbefolkninger i Sydamerika. I sommeren 2022 var NOAH sammen med Global Aktion i Paraguay for at dokumentere konsekvenserne af dansk landbrug sammen med vores lokale partnerorganisation, Heñoi.

Det blev til en udstilling, som viser de dramatiske konsekvenser, den danske konventionelle svineproduktion har i lande som Paraguay. Fotografierne i udstillingen fortæller historien om, hvordan det nuværende industrielle landbrug og den danske landbrugslobby aktivt støtter overgreb på den oprindelige befolkning og bønder i de områder, hvor der dyrkes soja til svinefoder.

Denne udvikling kan vi kun vende, hvis den danske animalske produktion reduceres kraftigt. I NOAH arbejder vi derfor for reelle reduktioner i landbruget i form af et loft over den animalske produktion og en CO2-afgift.

Samtidig er det på tide, at diskussionen om dansk landbrug også kaster lys over de skyggesider, vores enorme industri har for befolkningen i Paraguay. Det er på tide, at debatten om den grønne omstilling af landbruget også drejer sig om, hvordan omstillingen kan foregå i solidaritet med arbejdere og oprindelige folk i blandt andet Paraguay. Det er på tide, at vi får et helt andet landbrug.



VANDMILJØ

dokumentation af ødelæggelserne

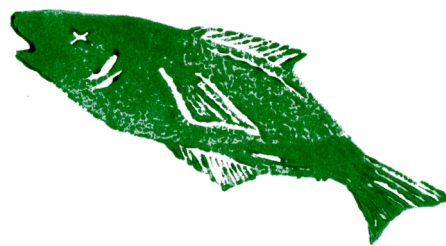
Iltsvind i de indre danske farvande er efterhånden normalt, og det ser ud til at opstå tidligere og tidligere på året. Skiftende vandmiljøplaner har ikke hjulpet på problemet, og så længe det industrielle landbrug har frit spil, kan vi ikke forvente at se en væsentlig reduktion af de næringsstoffer – specielt kvælstof – som er hovedårsagen til iltsvindet.

Dokumentationen for ødelæggelsen af havmiljøet er voksende, og NOAH har føjet sin brik til denne dokumentation med en rapport og en film om miljøtilstanden i en af Danmarks største fjorde, Isefjorden. Her er miljøtilstanden efterhånden så dårlig, at fjorden reelt er ved at dø.

Men det er ikke kun landbruget, der ødelægger vores havmiljø. Også de efterhånden mange havbrug, hvor fisk opdrættes i store lukkede bure, forårsager forurening med næringsstoffer og antibiotika. NOAH har dokumenteret dette med et faktablad og en film om Musholm Havbrug.

Resultatet af den voldsomme belastning med næringsstoffer, pesticider og andre miljøgifte er, at bundvegetationen langs vores kyster, ålegræsset, er ved at forsvinde. Det kan få store konsekvenser for både de fisk og bunddyr, der lever i ålegræsset, og for de fugle, der spiser ålegræsset. Det kan også få stor betydning for kysterrosionen, fordi ålegræsset beskytter kysterne. Hvad de færreste måske ved er, at ålegræsset også har en væsentlig betydning for klimaet, fordi det optager og binder store mængder CO₂.

Endelig har NOAH dokumenteret de ødelæggende konsekvenser af den allerede eksisterende sandsugning i Køge Bugt. Resultatet er blandt andet en film om problemet. Filmen viser klart, at det vil få voldsomme konsekvenser, hvis man gennemfører den planlagte udvidelse af de områder i Køge Bugt, hvor der må suges sand op fra bunden.



GRØN DANNELSE

naturskole for alle

I 2023 afholdt vi igen to sæsoner af NOAH's Naturskole. I alt blev der afholdt 14 ture med 200 deltagere til fredede naturområder såsom Suserup Skov, Kalvebod Fælled, Saltholm og Bøllemosen. Gennem naturskolen oplevede deltagerne ikke kun den smukke natur og dens arter, men fik også indblik i emner som landbrugets negative påvirkning på naturbeskyttelse og forskellige natursynsbegreber. Den uformelle læring, der ligger i at komme "ud i det fri", har vist, at vi kan nå en anden og mindre akademisk målgruppe.

Desuden producerede NOAH fem podcasts relateret til naturbeskyttelse og EU's natur-, klima- og miljøpolitik, herunder "Svineriet på Tuse Næs" om industriel svineproduktion, naturbeskyttelse og vandmiljø, hvor vores allierede Helene Meden Han-

sen fra [Landsforeningen mod svinefabrikker](#) deltog, Om biomasse, hvor vores egen Bente Hessellund og vores allierede Mary Booth fra Partnership for Policy Integrity i Massachusetts deltog, en podcast i to akter om EU's "grønne" taksonomi med vores egen Tobias Jespersen, Kira Marie Peter-Hansen (MEP'er, SF) og Andrea Carta fra Greenpeace Europe.

Ud over turene og de fem podcasts afholdt vi fire arrangementer om emner relateret til naturbeskyttelse blandt andet EU's vandrammedirektiv, landbrugs politik og naturforordning. Sidstnævnte blev desuden det første arrangement i et samarbejde med Statens Naturhistoriske Museum og en række andre grønne (ungdoms)organisationer ved navn Naturen kalder.



KLIMARETFÆRDIGHED

CCS: UDE AF ØJE – UDE AF SIND

Carbon Capture and Storage (CCS) eller CO₂-fangst og -lagring handler om at udskille CO₂ fra røggassen fra for eksempel et kraftværk. Den usynlige gas komprimeres, transporteres og presses ned i undergrunden, hvor den skal forblive i al fremtid. Så vi kan glemme den og leve videre som altid.

Den idé har NOAH været imod fra første færd, da det kun ville tjene til at forlænge den fossile industris forretninger. Vi var derfor i 2011 med til at standse Vattenfalls CCS-projekt på Nordjyllandsværket.

I 2019 tog den nye regering og et meget bredt politisk flertal ideen op. Der er nu blevet sat fuld fart på én del af CCS, nemlig CO₂-lagringen. 38 milliarder skattekroner er sat på højkant bare til det. NOAH forsøger igen at bremse disse planer, som vi anser for at være et teknologisk fikks, en 'falsk klimaløsning'. Det er finansministerens hockeystav: ideen er, at det lige præcist skal udvikles og bygges, så det kan sættes i gang lige inden 2030, så man kan nå klimalovens mål om 70 procents reduktion i CO₂-udledningen.

Regeringen går ud fra, at CCS er en hyldevare, men efter årtiers forskning og udvikling og enorme inve-

steringer i mange lande findes der kun ét kraftværk med CO₂-fangst. Her bruger man CO₂'en til at drive den mest forurenende form for tjæresandsolie ud af den canadiske undergrund. Det er det modsatte af en klimaløsning.

Regeringen vil gøre Danmark til en hub for CO₂ fra andre lande. Ligesom affald fra andre lande importeres til forbrænding i Danmark, skal den danske undergrund 'sælges' som CO₂-losseplads for andre lande i EU. Transport af CO₂ til Danmark og deponering af CO₂ i den danske undergrund er netop en betydelig del af Europa-Kommissionens strategi, som også vil skabe et marked for CO₂. Det kræver massiv offentlig støtte til et net af rørledninger og havneterminaler til transport af CO₂, faciliteter til anvendelse af CO₂ og deponering af CO₂ i undergrunden.

I 2023 har NOAH været med til at oprette et netværk af foreninger og organisationer mod CCS. Vi har skrevet udførlige høringsvar, arrangeret borgermøder og fået lokale og landsdækkende medier til at dække sagen. På grund af planerne om import af CO₂ finder vi også samarbejdspartnere i andre lande, i første række Tyskland.



succes

NOAH er en voksende organisation - flere aktivister, flere projekter og flere ansatte. I 2023 flyttede vi derfor i større lokaler på Studiestræde 24, København K.

succes

Vi fyldte Naturhistorisk Museum med 200 deltagere sammen med grønne ungdomsorganisationer til debat om natur.

succes

Vi politianmeldte BMW for vildledende markedsføring og greenwashing.

succes

Vi var med at arrangere Danmarks første biodiversitetsmarch.

Succes

Vi mødtes med FN's nye rapportør for miljøforkæmpere og satte aktivisters og græs-rødders rettigheder på dagsordenen.

Succes

Vi opnåede, at Bluenord trak sin ansøgning om at indvinde olie og gas i et endnu ikke udnyttet felt i Nordsøen tilbage.

Succes

Vi afholdt syv Mad & Miljø-arrangementer, som inviterer nye aktivister ind i NOAH.

Succes

Efter mange års kampagne opnåede vi, at Danmark trak sig fra Energichartertraktaten.

DET SKETE OGSÅ I 2023



GRØN DANNELSE

I samarbejde med miljøorganisationer i Indonesien, Indien, Paraguay og Mozambique udviklede og testede vi undervisningsmateriale til de kreative fag i folkeskolens udskolingsklasser og i ungdomsuddannelserne. Igen har vi arbejdet på at skabe en stærkere forbindelse mellem den unge generation og den natur, som de lærer i skolen, at de er ved at miste. Vi har derfor været rundt på skoler på Sjælland og har testet undervisningsformater som Etnobotanisk vandring og NaturNoter.

MADSUVERÆNTET

Men et øget indtag af plantebaseret mad og dertil hørende madlavningsevner blandt danskerne får ikke alene det plantebaserede marked til at vokse for danske producenter eller kommer danske producenter til gode. Danske supermarkeder har meget grønt og mange plantebaserede produkter, der er importeret, hvilket kan understøtte forbrugernes rejse mod en mere plantebaseret kost, men ikke øge markedet for danske producenter og deres afsætning. Madlavning kan hurtigt blive til noget med eksotiske grøntsager, da de oftere er nemmere at gå til. Så det er ikke bare madlavning med grøntsager, der er en udfordring, men i høj grad også madlavning med danske sæsonbetonede grøntsager. I 2023 har vi derfor været til stede på markeder med smagsprøver som ingridærtumulus, og vi gennemførte en stor kampagne på sociale medier, som nåede titusinder af brugere.



BIOENERGI

I foråret 2023 skulle EU vedtage en opdateret udgave af direktivet for vedvarende energi, som afgør, hvorvidt træ fra skovene kan anses for at være klimaneutralt og støtteberettiget energi eller ej. Vi kæmpede en hård kamp for, at Danmark skulle være et foregangsland, der ville gå efter den stærkest mulige udgave af direktivet og dermed kæmpe for at begrænse afbrændingen af skove til energi. Desværre endte Danmark med at forhandle for det modsatte, så kampen fortsætter.

Men nogle gode ting fik vi dog ud af det nye direktiv. Danmark kan fra nu af vælge at være mere ambitiøs end EU. Det kræver, at vi sparer på energien og støtter reel vedvarende energi i stedet. En anden god ting er, at når medlemsstaterne fremover udarbejder deres nationale energi- og klimaplaner, skal de nu vurdere, i hvilken udstrækning skovhugst til energi underminerer skovens evne til at optage og lagre kulstof.

Vi indledte også et samarbejde med NGO'er i Estland og Letland for at skabe opmærksomhed om sammenhængen mellem Danmarks massive import af skovtræ til energi og skovens tilstand i de baltiske lande. I november 2023 var vi i Letland, hvor vi lejede en biograf til et offentligt arrangement og fortalte letterne om, hvad Danmarks omstilling til "vedvarende energi" består af, hvilket desværre i høj grad er importeret skovtræ. Vi viste film om de truede estiske og lettiske skove, og arrangementet var en succes med fyldte sæder og en god efterfølgende debat.

Vi holdt også et møde med den danske ambassadør i Letland og fortalte om biomassens konsekvenser, hvilket var relevant, da han blandt andet promoverer danske firmaer og deres "vedvarende energiprodukter". Ambassadøren er blevet lovet en tur ud i de lettiske skove og fik et smukt eksemplar af NOAHs jubilæumsbog med hjem.

ØKONOMISK RETFÆRDIGHED:

Klimakrisen kræver et opgør med den store animalske produktion. Men danske banker og finansielle virksomheder gør den store produktion af animalske landbrugsprodukter i Danmark mulig. NOAH påviste, at den største yder af lån, tegningsgarantier og investeringer er Danske Bank, som dermed fortsætter sin sorte virksomhed uden hensyn til klimaet. I analysen viser vi blandt andet, at Danske Bank siden begyndelsen af 2016 har ydet over en halv milliard dollars (i alt 631 millioner dollars) i lån og tegningsgarantier til den industrielle kød- og mejeriindustri i Europa, at Arla har været hovedmodtageren af Danske Banks lån og tegningsgarantier og modtog 370 millioner dollars i kredit fra banken i perioden fra 2016 til 2021 og at Danish Crown har været den næststørste modtager af finansiering fra Danske Bank og i 2018 modtog 140 millioner dollars i tegningsgarantier fra Danske Bank.

Europa-Kommissionen offentliggjorde i midten af marts 2023 et forslag til en forordning om kritiske råstoffer. Den omhandler både en ny liste med 16 strategiske råstoffer og en liste med 34 kritiske råstoffer. Alle 16 strategiske råstoffer betragtes også som kritiske. Det handler blandt andet om kobolt, kobber og lithium, der alle er strategiske råstoffer i omstillingen til vedvarende energi. Forordningen skal nu behandles i Europa-Parlamentet og Rådet for den Europæiske Union (Ministerrådet). NOAH udtrykte bekymring over Europa-Kommissionens hovedprioritet om at "garantere EU's adgang til en sikker og bæredygtig forsyning af kritiske råstoffer", hvori det faktum overses, at vores nuværende efterspørgsel efter disse råstoffer er nødt til at falde markant, hvis EU's grønne omstilling skal lykkes på retfærdig vis. Hvis ikke, vil den enorme efterspørgsel kun betyde mere skade for de lokalsamfund, der påvirkes af minedrift, for klimaet og for miljøet.

INTERNATIONAL SOLIDARITET

NOAH er det danske medlem af føderationen Friends of the Earth International, hvor vi arbejder sammen med organisationer i 73 lande for miljøretfærdighed.

I 2023 betød det, at da krigen i Gaza brød ud, blev opråb om solidaritet med det palæstinensiske medlem af Friends of the Earth, PENGON, straks delt, og i NOAH oversatte vi Friends of the Earth's opråb for fred, fortalte om PENGON's arbejde og situation i nyhedsbreve og foranstaltede en indsamling af midler til PENGON. Det koordinerede arbejde for at støtte PENGON og allierede civilsamfundsorganisationer fortsætter ind i 2024.

I det forgangne år blev en anden Friends of the Earth-medlemsorganisation udsat for hetz i form af fratagelse af tilladelser til at modtage udenlandsk støtte. Koordineret af Friends of the Earth Europe fik vi mulighed for at inkludere en afdeling, der fortsat har tilladelse til at modtage midler udefra, i et af NOAHs projekter med fokus på Grøn Dannelse. Gennem projektet støtter vi vores søsterorganisation i at kunne klare sig igennem en hård periode. Af sikkerhedsmæssige årsager skriver vi ikke, hvilken organisation det drejer sig om.

Civilsamfundet er under pres globalt. Vi er stolte af, at NOAH, gennem Friends of the Earth, kan bidrage til at opretholde miljøretfærdighedsbevægelser verden over.

KLIMARETFÆRDIGHED

NOAH har været med til at tvinge Europa-Kommissionen til at stoppe en to år gammel målsætning for, hvor meget biogas der skal produceres i EU i 2030. Det skete gennem et internationalt NGO-samarbejde, som kræver realistiske og videnskabeligt baserede mål for biogasproduktionen i EU. En af de mest effektive måder at reducere udledningen af klimagasser på er at reducere forbruget af kød. Denne sandhed ignoreres fuldstændig af dem, der betragter biogas som klimavenlig. Først når husdyrproduktion og forbrug af animalske produkter er reduceret til bæredygtige niveauer, kan biogas spille en rolle i et bæredygtigt energisystem. Samarbejdet ledes af FeedbackEU.

Derudover har vi sat fokus på falske løsninger som Power-to-X og brint og udfordret EU's grønne taksonomi, som inkluderer falske løsninger som atomkraft og gas.

ØKOKØN

I 2023 fortsatte ØkoKøn sine aktiviteter med at arbejde med de forskellige tider på året og arrangerede en valentinsaften og adskillige workshops. ØkoKøn udgav zinet "Mørke" inspireret af forskellige feministiske tanker fra Starhawk "Dreaming the Dark" til Donna Haraway "Staying with the trouble" for at udforske, hvordan man kan opbygge en mere modstandsdygtig verden, mens man navigerer i klimakaos. Zinet blev udarbejdet sammen med deltagerne fra sommerskolen om økofeminisme i 2022, og det blev lanceret i Sjællandsgade Bads sauna til en aften om omsorg.

ØkoKøn blev repræsenteret på en udstilling om feministisk aktivisme på Arbejdermuseet og inviteret til at blive repræsenteret på museet KØN i Aarhus, til en udstilling om feminisme og miljøbevægelser, "How dare you".

ØkoKøn har desuden indledt et internationalt projekt om øko-angst, og hvordan man bistår mennesker med klimasorg.

TRANSPORT

Vi har delt en materialesamling om store dele af transportområdet til Transportudvalget, som reaktion på en ret så ensidig redegørelse, som udvalget havde fået fra Transportministeriet, som vi også fremlagde mundtligt for Transportudvalget sammen med andre organisationer.

Vi har også i løbet af året brugt kræfter på at modarbejde de vejanlæg, som er indeholdt i Infrastrukturaftalen og indsendt høringsvar vedrørende VVM-undersøgelser og forslag til anlægslove. Vi har tillige arbejdet meget med bilbeskatningen, som det er lykkedes en aktiv lobby at få reduceret til en skygge af sig selv. Den gennemsnitlige registreringsafgift pr. personbil - uanset drivmiddel - er mere end halveret siden 2007. Yderligere er registreringsafgiften på elbiler stort set fjernet helt - bortset fra på de allerstørste. Afgiften på plug-in-hybridbiler er også kraftigt reduceret, selv om de praktisk taget ingen positiv klimaeffekt har.

Der er planer om med tiden at ændre lidt på favoriseringen af elbiler og plug-in-hybridbiler. Man taler om indfasning af disse biltyper i registreringsafgiften. Her skal man huske, at denne indfasning er i forhold til de omtalte massive afgiftslettelser på alle biltyper. Vi har fundet frem til, at denne manglende indfasning for årene 2021, 2022 og 2023 har indebåret et samlet skønnet tab af afgiftsprovener til samfundet på cirka 53 milliarder kroner. Der er tale om den umiddelbare provenuvirkning. Alt andet lige. Der er altså ikke taget højde for de adfærdsændringer, som en ændring af beskatningen ville indebære.



NOAHS rækkevidde 2023

+ 84.000 unikke besøgende på vores hjemmeside

+ 194.000 brugere nået via NOAHS sociale medier

+ 40 begivenheder afholdt

+ 895 støttemedlemmer

+ 3.600 modtagere af vores nyhedsbrev



ØKONOMI OG STØTTE

I 2023 muliggjorde støtte fra følgende fonde og donorer vores arbejde: Europa-Nævnet Pulje B, DUF, Erasmus+, Nordisk Ministerråd, Friluftsrådet, Wellspring Foundation, OAK Foundation, Fonden for Økologisk Landbrug, CISU, National Resources Defense Council, 1. maj Fonden, Miljø- og Energifonden, Friends of the Earth Europe, European Climate Foundation, Marin Community Foundation, 15. Septemberfonden, Rød Fond, Globalt Fokus og Kulturministeriets pulje til almenyttige kulturelle projekter.

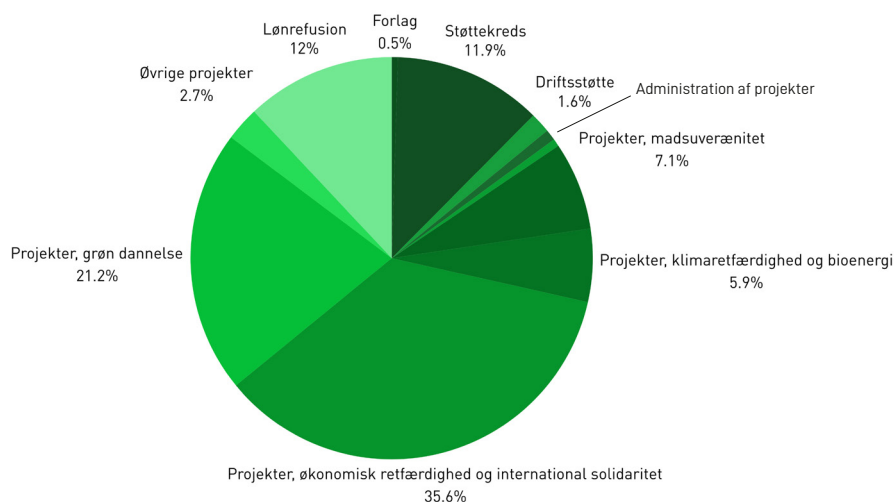
Donorer og fonde kan ikke holdes ansvarlige for indholdet af NOAHs arbejde.

Vores arbejde ville heller ikke have været muligt uden vores støttemedlemmer og uden mange aktivisters store engagement. Tak!

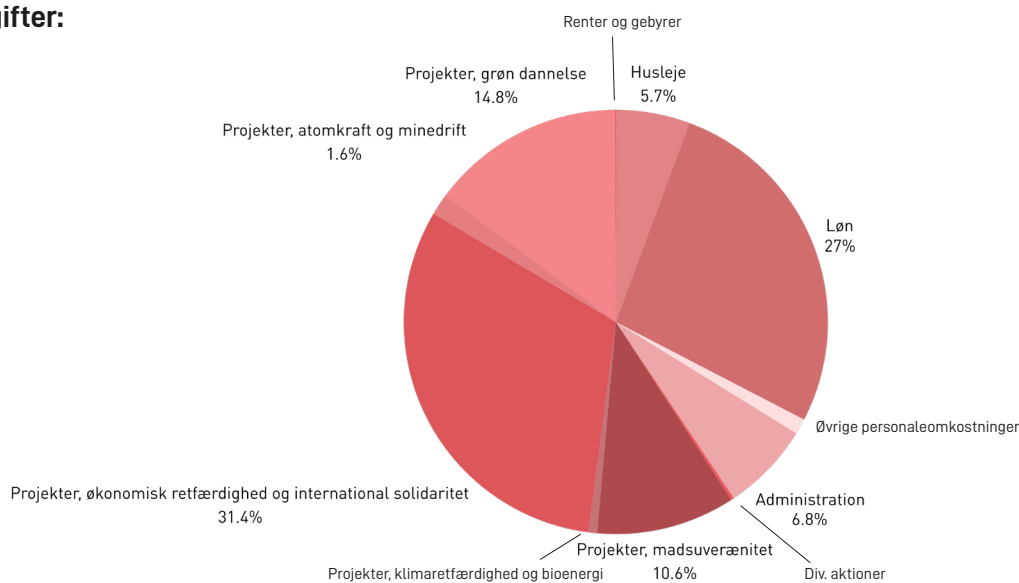
Vores medlemskab af Friends of the Earth har endnu et år bidraget til at garantere vores internationale udsyn og udbygge vores solidaritetsarbejde.

EU's åbenhedsregister: 717157143269-11

Indtægter:



Udgifter:



udgivelser 2023

Rapport: Retten. Om EU-direktivet vedrørende virksomheders due diligence for bæredygtighed og danske virksomheder

Håndbog: Youth in Transition. En håndbog i uddannelse for bæredygtig udvikling

Hæfte: Svin og soja

Rapport: Erfaringer fra et praksisfællesskab om kunst, bæredygtighed og sårbare unge

Notat: Ingen klimædelæggende fabrikslandbrug uden Danske Bank

Hæfte: Skoven og klimaet

Notat: A critical fact sheet - Glencore

Holdningspapir: Råstoffer uden retfærdighed

Undervisning: Get active - Bound around

Holdningspapir: Grøn brint på afveje

Podcast: Klimabedraget i Nordsøen

Podcast: Svineriet på Tuse Næs

Notat: Uskadeliggørelse af CO2-bomber. Hvordan due diligence på klimaområdet kan sætte en stopper for europæiske virksomheders involvering i projekter, der udløser klimakatastrofe



KOLOFON

ÅRSBERETNING 2023 - NOAH

Redaktør: Nanna Langevad Clifforth.

Tekst: Jacob Sørensen, Palle Bendsen, Stig Melgaard, Jan Henningsen, Emil Brix, Nanna Langevad Clifforth, Mads Kjærgaard Lange, Ivan Lund Pedersen, Marie Hagensen, Emmeline Werner, Tobias Jespersen, June Bresson.

Forside og layout: Frederikke Becher

Fotos: Ingvild Haukeland,

ISBN 978-87-87497-09-1 (digital udgave, pdf)

Udgivet af NOAHs forlag september 2024 som i
nternetpublikation

Publikationen må gerne citeres – med kildeangivelse. Publikationen bør citeres på følgende måde:
NOAH 2023. Årsberetning

Forfatterne kan kontaktes via NOAHs Sekretariat

NOAH Friends of the Earth Denmark
Stuðiestræde 24, 2.
1455 København K
Tlf.: + 45 35 36 12 12
noah@noah.dk
noah.dk
facebook.com/miljoeretfaerdighed
@noah_dk

Publikationen kan downloades gratis i pdf-format
fra NOAHs hjemmeside
Publikationens internetadresse: noah.dk/arsberetning/noah-arsberetning-2023



Grænserne for Jordens bæreevne er allerede væsentligt overskredet.

Det globale Nord bruger og har historisk brugt flest ressourcer og bærer hovedansvaret for miljødelæggelserne og den globale opvarmning.

En bæredygtig omstilling af lokale og globale produktions-, transport- og forbrugsmønstre er nødvendig, hvis alle nutidige og fremtidige generationer skal have lige adgang til Jordens ressourcer, uden at miljøet overbelastes.

NOAH kæmper for en retfærdig og bæredygtig verden, hvor beslutningerne bliver taget demokratisk. Vi kæmper for miljøretfærdighed.

NOAH er det danske medlem af det største internationale netværk af miljøorganisationer, Friends of the Earth International.

